

Zásady pre hodnotenie riešenia krížoviek v súťažiach SZHaK

Hodnotenie krížoviek je činnosť, ktorou sa zisťuje správnosť riešenia danej krížovky porovnávaním s autorským riešením. Tento dokument určuje zásady hodnotenia riešenia krížoviek v súťažiach SZHaK.

Hodnotenie správnosti riešení nemôže obsahovať všetky možné prípady, ktoré prináša krížovkárska prax. Preto tento materiál je základným návodom pre hodnotiteľa, ktorý okrem toho musí uplatniť aj svoje skúsenosti, zdravý úsudok a cit pre riešenie konkrétnych situácií.

I. Hodnotenie

A. Hodnotia sa všetky súčasti krížovky (obrazec krížovky, vecný obsah jednotlivých políčok, skrytá tajnička, resp. heslo a prípadne ďalšie riešiteľské úlohy podľa zadania).

1. Pre posudzovanie správnosti riešení je určujúce autorské riešenie. Hodnotenú riešenie, ktoré je zhodné s autorským riešením, je správne riešenie.
2. Ak nemôže hodnotiteľ celkom jednoznačne dokázať, že riešiteľ v svojom riešení krížovky urobil chybu, tzn. ak existujú dôvodné pochybnosti o tom, že hodnotenie riešenia je nesprávne, prikláňa sa hodnotenie „v prospech riešiteľa“.
3. Uznávajú sa aj vyhovujúce vedľajšie riešenia. Za vyhovujúce vedľajšie riešenia sa pokladajú také riešenia, ktoré v celom rozsahu spĺňajú zadanie, dodržiavajú legendu a nerobia inak správne riešenie chybným (napr. porušením súmernosti).
4. Hodnotí sa nakreslený a vyplnený obrazec, pričom na detaily mimo obrazec – s výnimkou vypísaných tajničiek a vyžiadanych údajov (napr. o spôsobe skrytia tajničiek) – sa neberie ohľad. Výnimkou je prípad, keď riešiteľ pre čitateľnosť napíše obsah políčka alebo opravu mimo obrazec, a táto úprava je jednoznačne označená alebo vysvetlená.

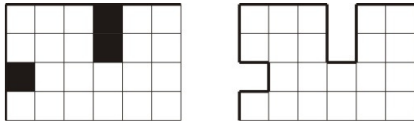
B. Základnou jednotkou hodnotenia je 1 stratový bod.

Jeden stratový bod sa prideluje za:

1. každé nevyplnené, nesprávne, nečitateľne alebo nejednoznačne vyplnené políčko bez ohľadu na jeho tvar, veľkosť a povahu vpisovaného znaku. Ak je chybná aspoň jedna časť znaku (napr. jedno písmeno v zhluku či slabike, chýbajúce či navyše sa vyskytujúce diakritické znamienko alebo doplnok znaku), je celý znak považovaný za nesprávny.

Vysvetlivky:

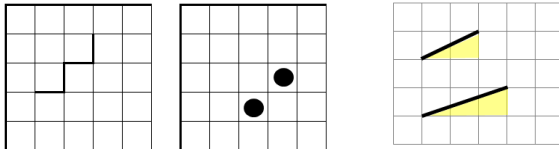
- a) *Pri hodnotení vpísaných znakov sa neberú do úvahy rozdiely medzi veľkými a malými písmenami s výnimkou prípadov, keď je to zdôvodnené systémom súvisiacim napr. so skrytou tajničkou, resp. typom krížovky (pravopisná).*
 - b) *Pri hodnotení slabikových, striedavých a zhlukových krížoviek sa hodnotí jedna slabika resp. zhluk ako jeden znak, tzn. hodnotí sa ako celok. V takom prípade sa riešiteľovi prideluje 1 stratový bod za znak, nie za každé písmeno v zhluku či slabike nehladiac na počet písmen (viď. príklad č.1 Prílohy č.1).*
 - c) *Za nejednoznačne vyplnené políčko je považované také, kde sa nedá jednoznačne určiť, o aké písmeno resp. znak ide. Príkladom nečitateľnosti je zlá rozlíšiteľnosť hlások, diakritických znamienok, prepísanie písmena iným písmenom.*
2. každú nevyznačenú obrysovú linku. Za obrysovú linku sa považuje jedna strana políčka na obryse.
Vysvetlivky:
 - a) *Pri hodnotení obrysových liniek sa hodnotí celý vonkajší obrys krížovky, max. však 10 stratovými bodmi. Ak má riešiteľ v riešení vynechané 4 obrysové linky, budú mu pridelené 4 stratové body. Ak bude mať 17 vynechaných obrysových liniek, bude mu pridelených 10 stratových bodov.*
 - b) *Tento princíp neplatí pri figurálnych krížovkách, kde sa hodnotí každá obrysová linka osobitne.*
 - c) *Ak sú na obryse krížovky prázdne resp. vynechané políčka, tieto sa nepovažujú za súčasť krížovky.*
 - d) *V prípade nejednoznačnosti obrysu krížoviek, ak nebolo inak uvedené v zadaní, uznáva sa každý zadaniu vyhovujúci spôsob riešenia.*

3. chýbajúci i prebytočný rozdeľovací znak (silnú linku, slepé políčko).

Vysvetlivky:

- Za linku (silnú i slabú) sa považuje strana príslušného políčka.
- Pri použití štvorčekovaného papiera sa predtlačené linky vnútri obrazca považujú za nakreslené. Pri viacnásobných políčkach je nutné slabo predtlačené linky vhodne zrušiť (napr. podfarbením políčka, šrafovaním).

4. chýbajúcu i prebytočnú slabú linku.

Vysvetlivky:

- Za slabú linku sa považuje linka pri riešení napr. (polo)mozaikovej krížovky.
 - V prípade hodnotenia správnosti orientácie linky v mozaikovej krížovke sa prihliada na podmienky zadania, systému, súmernosti.
 - Ak riešiteľ v riešení použil slabú linku opačnej orientácie ako je autorské riešenie prideliujú sa **3 stratové body** bez ohľadu na správnosť vpísaných znakov.
5. nevypísanú tajničku (i skrytú), alebo jej časť a za nevyznačenie skrytej tajničky, ak bolo vypísanie alebo vyznačenie tajničky žiadané v zadaní.

Vysvetlivky:

- Skrytú tajničku musí riešiteľ vypísať vždy. Primárne ale musí vyznačiť (podčiarknuť, zakrúžkovať, zvýrazniť a pod.) v obrazci jej pozíciu. Pokiaľ vyznačenie skrytej tajničky v obrazci nie je možné (napr. preto, že tajnička je skrytá v legende, v iných tajničkových výrazoch atď.), musí riešiteľ spôsob ukrytia popísať. Za každý nevyznačený alebo nesprávne vyznačený znak skrytej tajničky (jej dielu či jej časti) v obrazci či neuvedenie systému jej skrytia sa prideliuje **1 stratový bod**. Do celkového počtu sa tak započítava počet znakov za nevyznačenie plus počet znakov za nevypísanie.
 - Pri vypísanej tajničke sa hodnotia iba tie interpunkčné znamienka (bodka, čiarka, otáznik, výkričník a pod.), ktoré sú súčasne zapracované v krížovke. Nehodnotia sa ďalšie interpunkčné znamienka doplnené riešiteľom, napr. bodka na konci vety, čiarka medzi časťami vety a pod.
6. chybné vypísaný (chýbajúci i prebytočný) znak tajničky a za inak správne slovo na nesprávnom mieste.

Vysvetlivky:

- Ak riešiteľ pri vypísaní skrytej tajničky nesprávne vypísal jej časť, bude mu pridelený taký počet stratových bodov, koľko nesprávnych znakov je vypísaných.

Príklad: Správne znenie: Všade dobre, doma najlepšie.

Nesprávne znenie: Všade dobre, doma najhoršie.

Za nesprávne tri vypísané znaky dostane riešiteľ **3 stratové body**.

- V prípade zlého slovosledu tajničky sa za každé takéto slovo prideliuje **1 stratový bod**.

Príklad: Správne znenie tajničky: Všade dobre, doma najlepšie.

Nesprávne znenie tajničky: Všade dobre, najlepšie doma.

Za nesprávny slovosled dostane riešiteľ **2 stratové body** za 2 slová na nesprávnom mieste.

7. prepísanie znaku v špeciálnych prípadoch určených zadaním, keď sa rieši perom.

8. nezvýraznenie reťazového políčka, ktoré plní funkciu oddeľovacieho znaku pri riešení krížoviek obsahujúcich reťazenie (reťazovka, poloreťazovka).

II. Nepridelenie stratových bodov

1. Stratovými bodmi sa nesmú postihovať tie časti krížovky, v ktorých sa jednoznačne vyskytla chyba autora, ako napr.:
 - chybné vpisovaný výraz,
 - chybné zadanie,
 - chyba v legende alebo v legendovanom výraze, ktorá mení pôvodný zmysel,
 - chyba v tajničke,
 - porušený systém striedania,
 - porušená súmernosť (symetria),
 - chybné uvedené počty typov a tvarov políčok a pod.,
 - autorsky chybné výrazy.

Vysvetlivky:

 - a) V prípade prieklepu v legende napr. „lámala – lámalo“ sa políčko, kde sa legenda križuje so správne definovaným križujúcim výrazom hodnotí v prospech riešiteľa.
 - b) V prípade, ak je v legende vypadnutá časť legendovaného výrazu resp. celý výraz, je táto časť krížovky hodnotená v prospech riešiteľa.
2. Pri hodnotení riešenia krížoviek s neúplným križovaním (napr. obrysovka, dostredovka a pod.), kde nie je dodržané úplné križovanie výrazov, je potrebné sporné políčko resp. výrazy riešiť v prospech riešiteľa za podmienky, že v celom rozsahu spĺňajú zadanie, dodržali legendu (je doložené povolenými prameňmi uvedenými v prílohe č. 2) a nerobia inak správnu krížovku chybnou (napr. porušenie súmernosti).

III. Klasifikácia riešiteľov

1. Hodnotí sa iba riešenie odovzdané v termíne.
2. V prípade neodovzdaného riešenia sa prideluje plný počet stratových bodov.
3. Pri hodnotení riešenia krížovky (krížoviek) sa rozhodne o poradí podľa nasledujúcich kritérií:
 - a) súčet stratových bodov (čím menej, tým lepšie umiestnenie),
 - b) celkový čas riešenia za všetky krížovky (čím kratší čas, tým lepšie umiestnenie),
 - c) súčet poradí riešiteľov za všetky riešené krížovky, (čím je nižší súčet poradí, tým je lepšie umiestnenie),
 - d) lepšie poradie zo všetkých poradí za riešené krížovky, (poradie 2. a 6. je lepšie ako poradie 3. a 5.)
 - e) menší počet stratových bodov v náročnejšej krížovke, ktorá je vopred stanovená organizátorom.
4. Ak sú odovzdané riešenia rôznych riešiteľov podľa všetkých použitých kritérií hodnotené zhodne, potom sa riešitelia o príslušné umiestnenie delia.

IV. Záverečné ustanovenia

1. Vzory a príklady hodnotenia a jednoznačného postupu pri konkrétnej situácii sú uvedené v prílohe č. 1.
2. V prípade sporu medzi riešiteľom a organizátorom sa postupuje podľa Turnajového poriadku SZHaK.
3. Tieto zásady sa vydávajú pre hodnotenie riešení krížoviek všetkých turnajových súťaží. Zásady boli schválené radou SZHaK dňa 20.12.2013 a platia od 1. januára 2014.
4. Týmto dňom sa rušia všetky doteraz vydané dokumenty a smernice týkajúce sa hodnotenia riešení krížoviek v súťažiach organizovaných SZHaK.
5. Pre tento účel a korektnosť vyhodnotenia správnosti riešení a ako podklad pri riešení sporov sú záväzné pramene uvedené v prílohe č. 2.